

ਮੁਹਾਵਰੇ (41-50)

1. **ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਗਾਉਣਾ-** (ਡੋਬਾ ਕਰਨੀ) ਜਗਸੀਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੁਰਾਬ ਨਾ ਪੀਣ ਤੋਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਲਏ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਇਆ।
2. **ਕਲਮ ਦਾ ਧਨੀ-** (ਸਫਲ ਲੇਖਕ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲਮ ਦੇ ਧਨੀ ਸਨ।
3. **ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਚੁੰ ਨਾ ਸਰਕਣੀ-** (ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਣਾ) ਸਮੀਰ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਚੁੰ ਨਾ ਸਰਕੀ।
4. **ਕੰਨਾਂ ਕਤਰਾਉਣਾ-** (ਜੀਅ ਚੁਰਾਉਣਾ) ਜੇ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਕੰਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕਤਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
5. **ਖੁੰਬ ਠੱਪਣੀ-** (ਬਹੁਤ ਕੁੱਟਣਾ) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਰੇ ਲਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭੇਤ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਭਰੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਖੁੰਬ ਠੱਪ ਦਿੱਤੀ।
6. **ਖੂਨ ਖੌਲਣਾ-** (ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ) ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਮੇਰਾ ਖੂਨ ਖੌਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ।
7. **ਖਿਚੜੀ ਪਕਾਉਣੀ-** (ਸਲਾਹਾਂ ਕਰਨੀਆਂ) ਸੀਤਾ ਅਤੇ ਗੀਤਾ, ਸੁਨੀਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਖਿਚੜੀ ਪਕਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।
8. **ਖੰਡ-ਖੀਰ ਹੋਣਾ-** (ਇੱਕ-ਮਿੱਕ ਹੋਣਾ) ਜਦੋਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੱਸ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਖੰਡ-ਖੀਰ ਹੋ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
9. **ਖੇਤੂੰ-ਖੇਤੂੰ ਹੋਣਾ-** (ਨਿੱਖੜ ਜਾਣਾ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਖੇਤੂੰ-ਖੇਤੂੰ ਹੋ ਗਿਆ।
10. **ਖਾਰ ਖਾਣੀ-** (ਈਰਖਾ ਕਰਨੀ) ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਖਾਰ ਨਹੀਂ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।